

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO
VALSTYBĖS VALDYMO IR SAVIVALDYBIŲ KOMITETASGedimino pr. 53, 01109 Vilnius Tel. (8 5) 239 6806 El. p. vyvk@lrs.lt

Vyriausybei

2022-01- Nr. S-2022-

**DĖL KELIŲ PRIEŽIŪROS IR PLĖTROS PROGRAMOS FINANSAVIMO LĖŠŲ
PASKIRSTYMO**

Valstybės valdymo ir savivaldybių komitetas (toliau – Komitetas) 2021 m. gruodžio 23 d. posėdyje, atlikdamas parlamentinę kontrolę dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos įgyvendinimo, nustatė, „[...] kad tikslinant 2022 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių įstatymo projektą, iš Susisiekimo ministerijai numatytų asignavimų Kelių priežiūros ir plėtros programai buvo perkelta per 5 mln. Eur Ekonomikos ir inovacijų ministerijai ir dėl to atitinkamai sumažėjo planuotas finansavimas keliams, įskaitant ir vietinės reikšmės kelių, [...]“ ir nutarė, „[...] siūlyti Vyriausybei užtikrinti visų savivaldybių teisėtus lūkesčius ir lėšų sumą, 2022 metais paskirstytiną Vyriausybės atrinktiems valstybei svarbiems vietinės reikšmės kelių objektams finansuoti, sumažinti tokia suma, kokia dėl šio sprendimo sumažėjo planuoti asignavimai vietinės reikšmės keliams.“ Minėtas Komiteto sprendimas Vyriausybei buvo pateiktas 2021 m. gruodžio 27 d.

Komitetas, tęsdamas parlamentinę kontrolę dėl Kelių priežiūros ir plėtros programos įgyvendinimo, 2022 m. sausio 19 d. posėdyje pastebėjo, kad pagal parengtą Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. balandžio 21 d. nutarimo Nr. 447 „Dėl Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo įgyvendinimo“ pakeitimo“ (toliau – Vyriausybės nutarimas) projektą, nėra atliepta į minėtą Komiteto siūlymą. Pagal Vyriausybės nutarimo projekto 3 punktą, kuriame nustatoma „Pavesti Susisiekimo ministerijai įtraukti į Vyriausybės tvirtinamą valstybei svarbių vietinės reikšmės kelių objektų sąrašą investicinius projektus, kurie buvo pradėti įgyvendinti vadovaujantis Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 14 straipsnio 6 dalimi, bet nebuvo užbaigti 2021 metais“, 2022 m. valstybei svarbių vietinės reikšmės kelių objektų sąrašas bus sudaromas be jokių diskusijų ir vertinimo kriterijų, t. y. iš anksto nurodant, koks objektas bus finansuojamas ir beveik visas iki 9 proc. papildomas finansavimas (2022 m. tai sudarys apie 16 mln. eurų) galimai planuojamas skirti vienam konkrečiam objektui. Visa tai taip pat suponuoja, kad toks teisinis reguliavimas paneigtų aiškių ir skaidrių objektų atrankos kriterijų įgyvendinimą ir nesudarytų vienodų galimybių visoms savivaldybėms pretenduoti į papildomą finansavimą.

Komitetas atkreipia dėmesį, kad Lietuvos Respublikos kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 9 straipsnio 2 ir 6 dalyse imperatyviai yra nustatyta, jog „Programos finansavimo lėšos naudojamos savivaldybių ar viešųjų įstaigų, kurių dalininkė yra savivaldybė, savivaldybių įmonių valdomam vietinės reikšmės kelių tinklui plėsti ir užtikrinti, kad šis tinklas veiktų, [...]“ ir „[...] numatoma 33 procentai Programos finansavimo lėšų, iš kurių iki 9 procentų Vyriausybės nustatyta tvarka paskirstoma atrinktiems valstybei svarbiems vietinės reikšmės kelių objektams finansuoti, [...]“. Be to, įstatymo normos taikymas dėl iki 9 procentų Vyriausybės nustatyta tvarka paskirstomo papildomo finansavimo atrinktiems valstybei svarbiems vietinės reikšmės kelių objektams finansuoti, yra nukreiptas į ateitį, o ne praeitį.

Vyriausybės nutarimo projekto 3 punkto norma, be kita ko, galimai pažeistų konstitucinį teisinės valstybės principą, pagal kurį Vyriausybės teisės aktas negali prieštarauti įstatymui ir kuris

neleidžia poįstatyminiais teisės aktais nustatyti tokio teisinio reguliavimo, kuris konkuruotų su nustatytuoju įstatyme, nebūtų grindžiamas įstatymais.

Įvertinus visa tai, kas pirmiau išdėstyta, Komitetas atkreipia Vyriausybės dėmesį ir rekomenduoja, kad:

1) Vyriausybė skirtų papildomą finansavimą valstybei svarbių vietinės reikšmės kelių objektų investiciniams projektams pabaigti, kurie buvo pradėti įgyvendinti vadovaujantis Lietuvos Respublikos 2021 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo 14 straipsnio 6 dalimi, bet nebuvo užbaigti 2021 metais;

2) Vyriausybė užtikrintų visų savivaldybių teisėtus lūkesčius ir lėšų sumą, 2022 metais paskirstytiną Vyriausybės atrinktiems valstybei svarbiems vietinės reikšmės kelių objektams finansuoti, sumažintų tokia suma, kokia sumažėjo planuoti asignavimai vietinės reikšmės keliams, kuomet iš Susisiekimo ministerijai numatytų asignavimų Kelių priežiūros ir plėtros programai buvo perkelta per 5 mln. Eur Ekonomikos ir inovacijų ministerijai;

3) Vyriausybės nutarimu būtų nustatyti aiškūs ir skaidrūs valstybei svarbių vietinės reikšmės kelių objektų atrankos kriterijai, kuriais vadovaujantis visos savivaldybės 2022 m. galėtų pretenduoti į papildomą iki 9 proc. finansavimą ir būtų išbrauktos nuostatos (Vyriausybės nutarimo 3 punktas), galimai pažeidžiančios konstitucinį teisinės valstybės principą.

Komiteto pirmininkas

Ričardas Juška